

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 1.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.1.22>

УДК 351.82

О. В. Іванова,

аспірант кафедри публічного управління та адміністрування,

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0682-5607>

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ДЛЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

O. Ivanova,

Postgraduate student of the Department of Public Management and

Administration, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

FOREIGN EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN THE FIELD OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS FOR STUDENTS OF PRIMARY SCHOOL AGE

У статті проаналізовано зарубіжний досвід державного управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку, що є значущим ресурсом інноваційних стратегій для реформи системи фізичного виховання в Україні. Визначено пріоритетні напрямки політики в різних країнах, які включають створення умов для фізичного, морального та соціального розвитку дітей. У США, Японії фізична активність інтегрується

на державному рівні в освітній процес, зокрема через інфраструктурну підтримку, залучення благодійних організацій та встановлення мінімальних годин фізичного навантаження. У Великій Британії, Італії та скандинавських країнах впроваджено цілісні підходи до фізичної культури, що сприяють соціальній адаптації та інтелектуальному розвитку дітей. Вивчення цих прикладів сприятиме адаптації прогресивних підходів до національних особливостей фізичного виховання в Україні.

Foreign experience in public administration in the field of physical culture and sports for primary school-aged children offers important examples of successful strategies focused on children's physical and social development. In the context of globalization and an increased interest in healthy lifestyles, countries such as the United States, the United Kingdom, and Japan have developed comprehensive approaches that integrate physical activity into the educational process, supported by political backing at the state level. In the United States, physical education in schools includes partnerships with non-governmental organizations and private sector partners, allowing additional resources for sports infrastructure, while mandatory daily physical activity promotes a culture of health among young people. In the United Kingdom, where physical education is managed by the Department for Culture, Media and Sport, a collaboration mechanism has been developed between the government and local sports institutions, ensuring children's access to various sports and competitions. This approach not only contributes to children's physical development but also enhances their social growth, fosters a sense of responsibility, and helps build teamwork skills. Additionally, many European countries have established minimum requirements for physical activity hours in educational institutions, emphasizing the role of physical culture within the school environment. Italy also demonstrates an effective approach in this field. The Ministry of Youth and Sport not only oversees the development of physical education but also accredits sports organizations, coordinating their activities and supporting relevant initiatives. In Scandinavian countries, physical education is considered essential for

the holistic development of children, with an emphasis on social interaction and the integration of physical activity within the educational curriculum. Effective models of public administration in the field of physical culture for primary school-aged students hold substantial potential for positively impacting child development. Such models not only contribute to improving students' physical health but also play a pivotal role in fostering moral, ethical, and social values necessary for adaptation to modern society. Through a harmonious combination of physical education with educational programs, these models create a supportive environment where children can develop teamwork skills, a sense of responsibility, respect for others, discipline, as well as instilling a sense of patriotism and a commitment to a healthy lifestyle. This approach affirms physical culture as an integral element of holistic education, promoting the integration of personal and societal interests, which in turn ensures effective socialization of the younger generation.

Ключові слова: *фізичне виховання дітей, інноваційні стратегії, державна політика, освітня інтеграція, соціальна адаптація, інфраструктурне забезпечення.*

Keywords: *children's physical education, innovative strategies, public policy, educational integration, social adaptation, infrastructure support.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Державне управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку є одним із пріоритетних напрямків в освітній та оздоровчій політиці багатьох країн, оскільки формування здорового способу життя через рухову активність і виховання морально-соціальних якостей вимагає особливих підходів.

Як свідчить зарубіжний досвід, ефективні державні програми та політика у сфері фізичної культури з перших етапів можуть слугувати основою для формування громадянської свідомості, збільшення соціального капіталу та зменшення ризиків формування суспільно небезпечних явищ у

майбутньому. Це робить актуальним використання зарубіжного досвіду у сфері державного управління фізичним вихованням в оптимізації спортивно-фізкультурної політики, особливо в такій країні, як Україна, яка нині стоїть на порозі інноваційних реформ з модернізації системи освіти та охорона здоров'я. Необхідно вивчити шляхи, які відбуваються на міжнародному рівні, і проаналізувати особливості інституційних та нормативних механізмів, які впливають на рухову активність дітей у різних країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність ефективного державного управління у сфері фізичного виховання молодших школярів та організації спортивної інфраструктури підтверджується сучасними дослідженнями. Організаційно-управлінські аспекти оздоровчої гімнастики знаходяться в центрі уваги М. Акімової через аналіз найбільш успішних моделей управління створенням оздоровчої гімнастичної атмосфери в школах зарубіжних країн. Натомість у дослідженні надається велика вага фактору міжвідомчої взаємодії у сфері фізичної культури щодо залучення додаткових ресурсів та розвитку належної спортивної інфраструктури. Межові області підходів до фізичного виховання в школах європейських країн розглядаються в роботі О. Жданової, Л. Чеховської, А. Фляк. У кожній ведеться дискусія про впровадження рухової активності в освітній процес та її роль у формуванні морально-соціальних якостей студентів. Не менш актуальними є праці Н. Москаленко, А. Яковенка, Т. Сидорчука, в якому автори розглядають аналіз історичного розвитку шкільного фізичного виховання XX-XXI ст., нові тенденції у цій сфері, насамперед відхід від виключно спортивної складової до виховної, соціальної та інтеграційної. Це підкреслює важливість багатокомпонентних підходів, тобто врахування фізичного, соціального та морального розвитку дитини.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття.

Незважаючи на те, що відзначено значну кількість позитивних сторін курсу фізичного виховання, є ряд аспектів, які ще потребують детального

дослідження та уточнення. Актуальним залишається дослідження механізмів адаптації успішного зарубіжного досвіду до українських реалій, особливо в умовах реформування системи освіти. Робота І. Турчик аналізує модель фізичного виховання з Англії, але дослідження щодо можливості закріплення окремих елементів цієї моделі в освітніх програмах України відсутні. Більше того, дослідження К. Хардмана вперше розкривають світоглядні, теоретичні підходи різних країн до фізичного виховання в школі, проте немає детального аналізу конкретного впливу цих підходів на морально-етичний розвиток дітей у школі. Тому статтю присвячено поглибленню апробованого напряму державного управління фізичним вихованням молодших школярів та визначенню шляхів його успішної реалізації в освітньому процесі України, а також розгляду шляхів оптимізації соціальної адаптації та формування у молодших школярів моральних цінностей в умовах фізичного виховання на основі існуючих моделей.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз особливостей іноземного досвіду державного управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Зарубіжний досвід державного управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку є цінним комплексом інноваційних стратегій і комплексних підходів, які можуть бути застосовані при реформуванні відповідної системи в Україні. В умовах глобалізації та зростання уваги до здорового способу життя в багатьох країнах фізичне виховання дітей молодшого шкільного віку стає пріоритетним напрямком державної політики, спрямованої на створення умов для розвитку фізичних, моральних і соціальних якостей дітей.

Якісною ілюстрацією є рівень розвитку систем державного управління таких країн, як Сполучені Штати Америки, Японія, Велика Британія, Італія та Бразилія, оскільки вони ідеально підтримують програми, спрямовані на фізичну активність дітей, інтегруючи фізичну культуру в освітній процес, і роблячи це на рівні державної політики. У США, наприклад, фізичне

виховання дітей є програмним атрибутом, який приймається в рамках програми початкової школи. Основна увага сектору спрямована на співпрацю з благодійними організаціями, приватними компаніями та спортивними клубами, які легко мобілізують ресурси для реалізації інфраструктурних спортивних розробок, доступних для багатьох студентів. Це підхід, який розвиває психіку молодших дітей щодо суті здорового життя шляхом вільної участі в громадських заняттях спортом, що покращує їх соціальне життя завдяки спортивній діяльності. Не менш важливим елементом є також встановлення на законодавчому рівні мінімальної кількості годин фізичної активності на тиждень для учнів початкових класів, що є потужним стимулюючим фактором для реального сектору у реалізації таких програм.

Аналіз підтвердив помітні відмінності у розподілі годин, присвячених фізичному вихованню, між школами в різних країнах. Приблизно у двох третинах європейських країн відповідні міністерства встановлюють мінімальні вимоги щодо кількості годин протягом усіх навчальних років. Навпаки, у деяких країнах саме школи визначають кількість часу, який приділяється фізичному вихованню.

У Сполучених Штатах більшість уроків фізичного виховання наголошують як на змаганні, так і у командній роботі. У кожному закладі освіти є комплекс ігрових майданчиків, призначених для дітей, включаючи зони для баскетболу, бейсболу, американського та європейського футболу. Крім того, доступні для користування басейни. Правила передбачають, що діти та підлітки повинні займатися фізичною культурою та спортом протягом однієї години щодня.

Державні органи взяли на себе зобов'язання докладати максимум зусиль для зміцнення здоров'я дітей, підвищення фізичної активності серед учнів і підвищення рівня фізичного виховання до «базового» статусу, тим самим сприяючи підвищенню розумової активності учнів. Інститут медицини США рекомендує молодшим учням займатися фізичною активністю щонайменше 30

хвилин на день, причому 20 хвилин відведено спеціально для інтенсивної фізичної активності.

У Великій Британії центральним органом виконавчої влади, відповідальним за безпосереднє управління фізичною культурою і спортом, є Департамент культури, засобів масової інформації та спорту [6]. До його основних обов'язків входить формування та реалізація державної політики в галузі, організація роботи з протидії вживанню заборонених речовин у спорті та координація діяльності із зацікавленими сторонами у сфері фізичної культури та спорту. Крім того, перед управлінням покладено широку пропаганду фізичної культури і спорту, розвиток учнівської легкої атлетики, удосконалення механізмів управління фізичною культурою і спортом. Він також координує зусилля з професійними спортивними закладами, сприяє розвитку спортивної інфраструктури та реалізує ініціативи, спрямовані на просування гендерної рівності.

Ключовою характеристикою організації державного управління фізичною культурою і спортом є централізація державної влади, коли різноманітні неурядові організації та установи діють під наглядом та юрисдикцією центрального органу виконавчої влади держави. Водночас значний акцент робиться на активізації фізкультурно-спортивної ініціативи в межах територіально-адміністративних одиниць шляхом розширення повноважень та відповідальності органів місцевого самоврядування.

Спорт займає вирішальну позицію в рамках освітньої системи шкіл, оскільки академічний спорт перетворився на фундаментальний компонент фізичного виховання молоді та традиційно розглядається як важливий аспект соціальної тканини нації. Структура шкільного спорту в Великобританії сприяє залученню учнів до регулярних фізичних вправ, полегшує виявлення спортивного потенціалу та сприяє ефективному відбору в різних спортивних дисциплінах. Помітною перевагою цієї організації є участь місцевих спортивних організацій, таких як клуби, танцювальні школи та центри розвитку спорту, у проведенні уроків у школах. Крім того, шкільний спорт

відіграє важливу роль у вихованні незалежності та почуття відповідальності учнів, пропонуючи їм можливість планувати, організовувати та проводити спортивні заходи у закладах освіти [4].

У Сполученому Королівстві діти беруть участь у заняттях, які включають не лише звичайну фізичну культуру, але й різноманітні види спорту. Майже кожна школа обладнана такими зручностями, як басейни, тенісні корти, баскетбольні майданчики та футбольні поля. Студенти мають можливість вибрати кілька видів спорту одночасно [3].

В Італійській Республіці управління фізичною культурою та спортом контролюється Міністерством молоді та спорту, реалізації державних програм, культури та спадщини, кожне з яких діє в межах своїх призначених повноважень [9]. Міністерство молоді та спорту, засноване законодавством Національного законодавчого органу в 1982 році, має нагляд за питаннями, що стосуються молоді країни. Його повноваження спрямовані на розширення можливостей молодих громадян для ефективного виконання своїх обов'язків, сприяння розвитку республіки, а також сприяння, нагляду та управління всіма ініціативами та заходами, пов'язаними зі спортом. Цей мандат наголошує на вихованні соціальної та національної свідомості як серед хлопчиків та дівчат, готуючи їх морально та фізично відповісти на поклик своєї країни. Крім того, це передбачає ініціювання та просування планів, а також надання ресурсів і засобів для підтримки молоді у виконанні державної служби для задоволення сучасних потреб. Міністерство також відповідає за акредитацію національних молодіжних і спортивних організацій, федерацій та асоціацій, а також за координацію та активізацію діяльності всіх молодіжних організацій в інтересах національного розвитку.

Загальні обов'язки включають формування та реалізацію державної політики у сфері фізичної культури та спорту, координацію ініціатив у сфері фізичної культури та спорту, нагляд за діяльністю відповідних спортивних організацій та установ,.

Основи виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту встановлюються кількома нормативними актами. Так, законодавець надав центральному органу виконавчої влади повноваження надавати дозвіл окремим суб'єктам господарювання на використання телевізійної та іншої електронної інформації для трансляції спортивних змагань та інших заходів загальнодержавного значення.

Структура державного управління в Італійській Республіці відзначається чіткою централізацією повноважень у державних установах у поєднанні зі значним делегуванням повноважень місцевим органам влади, зберігаючи головну роль держави в нагляді за сектором.

У скандинавських країнах акцент робиться на індивідуальності учня, його соціальному розвитку, заняттях спортом і соціальними взаємодіями. Фізичне виховання розглядається як важливий і незамінний компонент загальної освіти. Важливе значення має роль рухової активності у всебічному розвитку дітей. Цілі фізичного виховання окреслені таким чином: сприяти збалансованому фізичному та розумовому розвитку дітей, задовольняти їхні потреби в русі та іграх, а також підтримувати загальний розвиток особистості в інтелектуальному, емоційному, поведінковому, соціальному та соціальному планах. як фізичні та рухові області. Крім того, важливі цілі та обов'язки фізичного виховання включають ознайомлення дитини зі спортивною діяльністю та забезпечення набуття основних рухових навичок, таких як ходьба, біг, стрибки, повзання, лазіння, метання та балансування. Крім того, важливий розвиток дрібної моторики, оскільки це підвищує здатність дитини до різних дій і полегшує адаптацію до все більш урбанізованого та індустріалізованого середовища.

В останні десятиліття фахівці відзначають появу значної тенденції. У багатьох західноєвропейських країнах спорт все більше починає замінювати традиційне фізичне виховання. У цих країнах учні займаються обов'язковими факультативними видами спорту, беручи участь у шкільних спортивних асоціаціях або клубах, які відображають їхні особисті інтереси, у другій

половині дня, вільний від академічних уроків. Для шкіл та їх відповідних спортивних асоціацій доступні державні спортивні споруди в приміщенні та на відкритому повітрі. Як правило, заняття проводяться під наглядом інструкторів з фізичного виховання [8].

У деяких країнах класифікація фізичного виховання як обов'язкового предмета делегована окремим школам. Серед різноманітних форм фізичної активності, включених у шкільну програму, ігри, зокрема командні види спорту, вважаються найважливішими. У кількох європейських країнах включення нових або популярних видів спорту в програми фізичного виховання служить додатковим стимулом для студентів брати участь у фізичних навантаженнях. Наприклад, і Латвія, і Литва включили софтбол і фрісбі в освітні програми з фізичного виховання, щоб сприяти позитивному інтересу до фізичної активності серед учнів [2].

Міністерство спорту Бразилії, засноване в 2004 році, значно підвищило популярність спорту в урядовій структурі. Після його створення увага звернулася до адміністративної організації міністерства. Початкова структура включала наступні компоненти: Виконавчий секретаріат; Національний секретаріат високої ефективності; Навчальний спорт (Secretaria Nacional de Esporte Educacional – SNEED) та Національний секретаріат з розвитку дозвілля та спорту на дозвіллі (Secretaria Nacional de Desenvolvimento de Esporte e Lazer – SNDEL). Згодом SNEED був інтегрований до SNDEL, що призвело до формування Національного секретаріату спорту, освіти, відпочинку та соціальної інтеграції (Secretaria Nacional de Esporte, Lazer e Inclusão Social – SNELIS).

Основною ініціативою є програма «Спорт і відпочинок у місті» (Programa Esporte e Lazer da Cidade – PELC). Через цю програму Міністерство фінансує діяльність центрів, які пропонують організовані програми спорту та дозвілля. Співпраця також налагоджена з муніципалітетами, штатами, неурядовими організаціями, закладами вищої освіти та організаціями громадянського суспільства, що представляють суспільний інтерес

(Organizações da Sociedade Civil de Interesse Público – OSCIP). На даний момент PELC представлений в основному трьома ініціативами: 1) центри для людей різного віку, які охоплюють усі верстви суспільства; 2) центри, присвячені програмі здорового способу життя PELC, особливо орієнтовані на осіб віком від 45 років і старше, з метою покращення якості життя населення; 3) центри, що обслуговують традиційні народи та громади.

Збільшилися видатки, спрямовані на сприяння соціальної інтеграції через спорт, роботу спортивних центрів, розширення участі в освіті та просування розвитку та модернізації спортивних споруд. У новому РРА уточнюється, що оцінені цифри відображають ескалацію інвестицій у розвиток державної політики у сфері спорту [7].

Зросли видатки, зосереджені на сприянні соціальної інтеграції через спорт, функціонування спортивних центрів, заохочення участі в освіті та посилення розвитку та модернізації спортивних споруд. Загалом, можна стверджувати, що спортивна політика Бразилії змінилася від моделі, яка спирається виключно на державну організацію. Тим не менш, зазначено, що, незважаючи на збільшення автономії спортивних структур, державне фінансування залишається основною підтримкою спортивної інфраструктури країни, особливо на високому рівні ефективності. Цей огляд додатково демонструє, що бразильський спорт постійно перебував під впливом політичного патронажу. Японський підхід яскраво ілюструє систему фізичної культури з особливим, акцентуючим моральним і соціальним вихованням засобами фізичної культури. Цей надмірний акцент, характерний для японської освіти, обумовив визначення «фізичної активності» як інструменту, який розвиває дисципліну, відповідальність, співпрацю та командний дух. В японських школах для дітей молодшого шкільного віку виділено спеціальні години протягом тижня як групові заняття. У цьому контексті фізична активність є невід'ємною частиною набуття суспільних цінностей через діяльність, яку можна назвати надзвичайно важливою для суспільства, яке надає пріоритет колективній праці та відповідальності за її спільні результати.

Особлива увага у фізичній культурі приділяється позашкільним спеціалізованим секціям і гурткам, які підтримуються державою та громадськістю. Оскільки через них кожна дитина може знайти заняття, що відповідає інтересам і здібностям.

В Японії школи зазвичай пропонують навчання з 8 до 10 різних видів спорту, за кожним з яких наглядає окремий вчитель. Крім того, вимогою до інструкторів фізичного виховання є наявність медичної кваліфікації. Наголошуючи на важливості командної роботи, японські школи створюють ігри, які дозволяють учням покращити здібності до бігу, одночасно розвиваючи навички орієнтування, демонструючи кмітливість і виховуючи дисципліну. Крім того, настійно заохочується участь у бойових мистецтвах, доступні численні секції з карате, сумо, джиу-джитсу та інших дисциплін. Учні початкової школи отримують мінімум 3 години фізичного виховання та спорту на тиждень, залучаючись до таких видів діяльності, як загальна фізична підготовка, гімнастика, легка атлетика, плавання, ігри з м'ячем і танці. [5].

Таким чином, зовнішній досвід управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку свідчить про доцільність та ефективність підхідної багаторівневої моделі, що базується на державній підтримці, співпраці приватного сектору та громадських організацій, інклюзивності та індивідуальному підході до фізичної активності. Основними складовими успішних моделей були орієнтація на формування здорового способу життя, створення середовища інклюзивності, визнання ролі соціального виховання засобами фізичної активності, залучення батьків, вчителів та громади. Реалізація таких підходів в Україні, враховуючи національну специфіку та виклики сьогодення, дозволить забезпечити високий рівень фізичного виховання молодших школярів та відповідну міцну соціальну базу майбутнім поколінням.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Отже, можна зробити висновок, що аналіз державного управління у сфері фізичної культури та спорту для учнів молодшого шкільного віку доводить

необхідність інтегрального підходу, який поєднає державне регулювання, інституційне забезпечення та взаємодію з державним і приватним секторами. Вивчення та запозичення передового досвіду зарубіжних країн може сприяти формуванню в Україні сучасної системи фізичного виховання, яка буде здатна задовольнити запити суспільства. Сполучені Штати Америки, Японія, Велика Британія, Італія та Бразилія доводять, що орієнтація на довгостроковий ефект є одним із ключових, який у поєднанні з державним добробутом, матеріально-технічним забезпеченням, залученням вчителів, батьків та громадськості сприяє реалізації програм, спрямованих на заняття дітей фізичною культурою.

Реалізація цих принципів в Україні не тільки підвищує рівень фізичної активності дітей, але й зміцнює соціальну згуртованість та готує молоде покоління до активного життя, а також зміцнення здоров'я населення та культури здорового способу життя. Зарубіжний досвід державного управління фізичним вихованням дітей молодшого шкільного віку є вагомим фактором побудови здорового суспільства, де діти мають рівні можливості для фізичного та соціального розвитку.

Література

1. Акімова М. П. Особливості організаційно-управлінських форм забезпечення розвитку оздоровчих видів гімнастики у зарубіжних країнах. *Український журнал медицини, біології та спорту*. Миколаїв, 2020. Т. 5, № 2. С. 262–270
2. Жданова О., Чеховська Л., Фляк А. Фізичне виховання в школах країн Європи. *Молода спортивна наука України*. 2015. Т. 2. С. 311–31.
3. Москаленко Н. В., Яковенко А. В., Сидорчук Т. В. Фізичне виховання школярів у зарубіжних країнах (XX ст. – початок XXI ст.). Дніпро, 2020. 259 с.
4. Турчик І. Х. Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті Англії: дис.... канд. наук з фіз. виховання і спорту. Львів, 2005. 207 с.

5. Як займаються фізкультурою в школах різних країн світу. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-zajmayutsya-fizkulturoyu-u-shkolah-riznyh-krayin-svitu/>
6. About Us. DCMS Government. URL: http://www.culture.gov.uk/about_us/default.aspx.
7. Brasil National Congress, 2014, Prestação de contas da presidenta da república / 2013. Relatório Sobre os Orçamentos e Atuação Governamental – Balanço Geral da União. Brasília – DF: CGU.
8. Hardman K. Physical Education in Schools: A Global Perspective. *Kinesiology*. 2008. № 1 (40). P. 5–28.
9. Ministri e Ministeri del Govemo Berlusconi IV. Governo Italiano. Presidenza del Consiglio dei Ministri. URL: <http://www.palazzochigi.it/Govemo/Ministeri/index.html>.

References

1. Akimova, M. P. (2020), “Features of organizational and managerial forms of ensuring the development of recreational types of gymnastics in foreign countries”, *Ukrainskyi zhurnal medytsyny, biolohii ta sportu*, vol. 2, pp. 262–270.
2. Zhdanova, O., Chekhovska, L., and Fliak, A. (2015), “Physical education in schools in Europe”, *Moloda sportyvna nauka Ukrainy*, vol. 2, pp. 311–31.
3. Moskalenko, N. V., Yakovenko, A. B., and Sydoruk, T. V. (2020), *Fizychny vykhovannia shkolariv u zarubizhnykh krainakh (XX st. – pochatok XXI st.)* [Physical education of schoolchildren in foreign countries (XX century – early XXI century)], Dnipro, Ukraine.
4. Turchyk, I. Kh. (2005), “Physical education and sport in school education in England”, Abstract of Ph.D. dissertation, Physical education and sports, Lviv State Institute of Physical Culture, Lviv, Ukraine.

5. Simonchuk, O. (2019), “How to do physical education in schools around the world”, available at: <https://osvitoria.media/experience/yak-zajmayutsya-fizkulturoyu-u-shkolah-riznyh-krayin-svitu/> (Accessed 04 December 2024).
6. DCMS Government (2024), “About Us”, available at: http://www.culture.gov.uk/about_us/default.aspx (Accessed 04 December 2024).
7. Brasil National Congress (2014) “Accountability of the President of the Republic. 2013. Report on Budgets and Government Action – General Balance Sheet of the Union”, DF: CGU, Brasília.
8. Hardman, K. (2008), “Physical Education in Schools: A Global Perspective. Kinesiology”, vol.1 (40), pp. 5–28.
9. Ministers and Ministries of the Berlusconi Government IV. Italian Government (2024), “ Presidency of the Council of Ministries”, available at: <http://www.palazzochigi.it/Govemo/Ministeri/index.html> (Accessed 04 December 2024).

Стаття надійшла до редакції 19.12.2024 р.